

nærere, saa er man nødt til at lade Staten tage Del i dette Udbytte. Man kan vel sige, at Ministeriet har et vist Tilsyn med disse private Jærnbaner, men at føre dette Tilsyn saa vidt, at man i Enkelthederne kontrollerer Driften saaledes, at man fuldt kan være med, det er der jo intet Menneske, der tænker paa at paalægge, og det vilde jo ogsaa blive ganske utaaeligt for dem. Jeg tror altsaa nok, at hvis man overhovedet tror at kunne gaa til private Jærnbaneanlæg, for saa vidt der er nogen rimelig Udsigt til, at de kunne føres igennem, bære deres Drift og give noget Overtud, kan der være nogen Høje for og kan det være forfarligt at gaa til en Ordning som den, der her er forudsat, og derfor har jeg sagt til det ærede Udvalg, at Regeringen vilde være stemt for at gøre det, naar man i øvrigt kunde enes om Lovforslaget, hvilket som sagt ingenlunde er givet. — Der er en anden Bemærkning, som jeg vil gøre i denne Forbindelse, og det er, at naar man vil optage samtlige de Lovforslag, som kunde være ønskelige, her i § 1 uden nærmere Underfølgelse af deres Betydning og Sandsynligheden for at gennemføre dem, saa maa man ogsaa give Ministeren nogen Myndighed til at værge sig mod, at der gennemføres Jærnbanelinier, som ikke kunne betale deres Drift. Man maa give nogen Bemyndigelse, man maa stille Ministeren saaledes, at han kan sige: Nej, dette kan ikke gaa an; jeg vil have Sikkerhed for, at Driften kan føres! Man vilde jo ellers i paakommende Tilfælde kunne sige, at saa tager Staten Jærnbanen, men det er dog ingenlunde nogen sikker og god Udvej, thi deraf vilde Følgen blive den, at Staten skal drive vedkommende Jærnbane, som ikke kan betale sin Drift, og det vilde jeg finde meget uheldigt. Jeg finder ikke Anledning til at udtale mig om de særlige Bestemmelser i Lovforslagets §§ 4, 5 og 6, jeg tror, at jeg i al Almindelighed har sagt tilstrækkeligt derom, og her er ikke noget, som giver mig Anledning, i alt Fald til Bemærkninger af større Betydning. Det vil jo ogsaa være i Erindringen, at disse Bestemmelser for en stor Del falde sammen med, hvad der er vedtaget i Koncessionsforslaget fra i Fjor, og der har været Anledning til at drøfte dem tidligere. Jeg skal derimod endnu tillade mig at sige et Par Ord om de Jærnbaner, i alt Fald nogle af dem, for saa vidt jeg kender dem, der ere optagne i Lovforslaget. Jeg tror nemlig, at det gælder om nogle af disse Jærnbaneanlæg, at de med al Sandsynlighed kunne føres igennem, hvor de bygges billigt, og naar Driften føres billigt, paa

en saadan Maade, at de ligesom de fleste af de nu bestaaende private Jærnbaner kunne drives med Udbytte, det vil sige: føre deres Drift og give noget Udbytte. Men deraf følger jo som sagt ikke, at man kan anlægge dem allesammen paa en Gang, og deraf følger heller ikke, at man kan anlægge dem alle. Det maa vist undersøges nærmere, og der er Jærnbaner iblandt dem, som jeg omtrent ikke kender. Der er først en Jærnbane fra Holbæk til Nykøbing med to Alternativer for Retningen; den er omtalt oftere her i Tinget, og jeg tror ogsaa, at man vil kunne forvare at anlægge denne Jærnbane. Jeg synes ikke saa godt om Bestemmelsen om, at det er Holbæk Amtsraad, der skal afgøre Valget mellem de to Linier, thi det forekommer mig, at Amtsraadet har tilstrækkelig Indsigelse gennem sin Aktietegning til, at det ikke ogsaa skal være Amtsraadet, der til syvende og sidst gør det tekniske Valg, om jeg saa maa sige. Jærnbanerne fra Tølløse til Høng, fra Kallehave over Bræsto til Næstved, fra Hillerød til Frederiksværk, fra Helsingør til Hornbæk, fra Nørre-Sundby over Søby til Frederikshavn og fra Nørre-Sundby over Nabybro til Hjerritslev, have oftere været Genstand for Omtale her, og jeg finder ingen Anledning til nu at udtale mig nærmere om disse Jærnbaner. Jærnbanen fra Hjerritslev til Thisted har jo været meget omtvistet; nu har man altsaa her taget den op i Lovforslaget som særlig Bane. Der har jo ogsaa altid været sig Stemmer for den, men det er vist et meget tvivlsomt Jærnbaneanlæg. Hvis man imidlertid virkelig skulde kunne tænke sig det dækket af den vedkommende Egn, saa var det dog maasse muligt, at det kunne gennemføres; det vil jeg ikke sige noget om, men jeg tager altsaa her mit Forbehold. Hvad Aalborg-Hadsundbanen angaar, kan jeg ganske stemme med i, at man skal sætte en „normalsporet“ Jærnbane, det er nødvendigt at gøre denne Bestemmelse, og hvis den ikke var gjort, kunde jeg ikke gaa ind paa denne Bane. Det er af Hensyn til den allerede nu eksisterende Randers-Hadsundbane, at man bør tage denne Bestemmelse. Jærnbanen fra Aars over Ribe til Svenstrup har jeg flere Gange haft Lejlighed til at udtale mig om, og jeg mener fremdeles, at der ikke er nogen som helst Udsigt til, at et Jærnbaneanlæg paa det Sted kan bære sin Drift. Det kan jo være, at ingen heller ønsker at anlægge denne Jærnbane — det vilde i alt Fald være paafaldende — men ganske sikkert, hvis man forlanger en saadan Jærnbane gennemført